

lje potlej prst, malec, apno ali gnojna sol. Kedar je potlej ta gnoj že precej na debelo, prekoplje se s krebjem ali z močno motiko večkrat. S tem se naredi nekak kompost in postane gnoj enak temu, ki ga je treba za tobak.

V časih se vpraša, je-li ogrebanje hmelja potrebno ali ne? Ogreba se hmelj za to, da se okoli kola nabere več dobre prsti ter se spravijo stare sadike globlje v zemljo. Tako pa podzemeljske vejice poženejo korenike in s tem privlečejo več redilnih snovi v hmelj. Na lahki zemlji pa se ogreba hmelj še za to, da se obdrži več mokrote in na težki za to, da se odpravi nepotrebna ali nevarna mokrota od hmelja. Največkrat pa se ne zmeni nihče za to, čemu je ogrebanje in opravi se ta posel samo za to, ker je v navadi.

Kdor pa hoče v tem zadeti na pravo, ta naj ne zabi, da ni posebno dobro ogrebat hmelja v lahki prsti, le ako je podnebje vlažno in sploh vreme mokrotno, tedaj se ne prikažejo slabi nasledki ogrebanja. Nasproti temu pa kaže v težki in vezani prsti ogrebat hmelj, posebno če pade dosti dežja. Taka zemlja drži mokroto delj časa, če torej ognemo hmelj, ostalo vodo pa odpeljamo, bode menda najbolj prav vode za-nj. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 20. junija pri sv. Juriji na juž. žel. v Sevnici in v Šoštanji. Dne 25. jun. pri sv. Juriji pri Taboru, v Podsredi, pri sv. Janžu na dr. polji, v Arveži, pri sv. Lenartu v slov. gor., v Ribnici in v Laškem trgu. Dne 26. junija pri sv. Križi na Mursk. polji in v Čmureku.

Dopisi.

Od sv. Ilja v Slov. gor. (Svarilo.) Na tukajšnje župane došle so pole od „deutschen Nationalvereina in Krems“ za pobiranje podpisov v namen, da bi se Schönerer oprostil kazni. Čudom smo se čudili, kaj da je Schönererjeve prijatelje zmotilo, da so se k nam Slovencem zatekli, naj bi darovali svoja imena za oprostitev njih poglavarja, saj je vendar bila tem popreje vsaka stvar ljubša, kakor pa Slovenec.*) Pregovor pravi, da „hudič v sili muhe žre“, enako so se tudi Schönererjevi prijatelji in tudi on sam v sili, spomnili na nas, ko popreje niso hoteli vedeti, da smo Slovenci na svetu. Kako neki to mogoče? Kar čez noč so izvedeli, da neki tam v deveti deželi od Mure doli proti jugu prebiva ljudstvo, ki se mu pravi „die Windischen“, kojih imena bodo tudi gotovo imela to moč Schönererja postaviti na proste noge. Slovenci! kako je neki to mogoče, da smo prišli naenkrat do take veljave v tem, ko

smo poprej zastoj pošiljali peticijo in polne pole napisanih naših imen, da bi si priborili eno ali drugo naših pravic? Ali takrat so bili Schönerer in njegovi pristaši v državnem zboru gluhi in slepi na naše pritožbe in prošnje; niso si mogli domisliti, da bi zraven nemškega živel še kak drug narod, ki bi imel veljavo zahtevati za-se pravic in enakopravnosti. Župani slovenski! kadar bodo vam došle od vaših zalarcev te pole, storite svojo dolžnost kot zavodni Slovenci, ne dajte prostora tej nesnagi v svoji pisarni, temveč pošljite jo le hitro „per šub“ nazaj na svoje mesto. S tem bomo pokazali, da nam ni mar za nje, ker tudi oni nas poznati nočejo, naj se obrnejo tje v Prusijo, katera jim je toliko na srecu, saj je pre njih vodja Schönerer rekel o priliki smrti nemškega cesarja: „Naš“ cesar je umrl. Njegovim volilcem in častilecem pa častitamo, da je njih vodja in poslanec v državnem zboru dospel do tako visoke stopinje časti.

Z dežele. V naši občini — na imenu iste ni ležeče nič — službuje učitelj, ki ima svoje roditelje v Ljubljani. Minolo zimo, ko so otroci imeli počitnice, je učitelj obiskal svoje stariše. V imenovanem mestu so pa, kakor znano, skoz celo zimo razsajale osepnice. To je dalo povod, da je tukajšnji zdravnik očital našemu krajnošolskemu načelniku, reki, da je ta zanemaril svojo dolžnost, ker učitelju ni prepovedal obiskati okuženega mesta, iz katerega bi vrnivši se učitelj bolezen lahko zatrosil v tukajšnji občini. To sponašanje je pač lahko žalilo načelnika, kateri svojo sicer častno, toda sitno službo vestno opravlja. In ker je očitanje izhajalo od osebe, ki v zdravstvenih zadevah mora biti merodajna, moral je načelnik zahtevati pojasnilo od druge, tudi merodajne strani, t. j. vprašal je okrajnošolski svet v Celji, da li je očitanje opravljeno, t. j. da li se je načelnik res kaj pregrešil zoper postavo? Vprašana gospodska je odgovorila: Ne! Krajnošolski načelnik namreč nima dolžnosti ne pravice, učiteljem prepovedovati odhod iz kraja, kjer imajo učenci počitnice, kakoršne so po postavi dovoljene. Bodi še dostavljeno, da je strah zdravnikov, hvala Bogu, ostal prazen.

Iz Male nedelje. (Razširjenje šole.) Prva in glavna podlaga človeškega blagostanja je gotovo dobra šola. V šoli se vcepljuje nežni mladini vsi nauki in vodila, kako se mu je v raznih okoliščinah vsakdanjega življenja ravnati, da je dober državljan in zvest katoličan. Človek, kateri ni nikdar pohajal k šolskemu poduku, pozna se odmah v občje po svojem občevanji in ravnanji. Pač smemo trditi, da kdor ne zna v današnjem času brati in pisati, revež je obžalovanja vreden, katerega lahko vsak ogoljufa in opehari. Ni pa ravno glavni smoter šole branje in pisanje, marveč blažiti v vseh

*) Tudi v prošnji stoji: „Mi nemški posestniki“. Ured.

obzirih mlada otroška srca, da postane naš mladi naraščaj vreden ud človeške družbe. Zato se pa z veseljem zidajo in razširjajo nove šole, celo sam naš presvitli vladar žrtvuje z blago svojo roko ogromne svote za šole. Tudi pri nas smo leta 1872 postavili z velikimi žrtvami novo in prostrano šolsko poslopje, kinč naše župnije. Obsega to poslopje dvoje velikih šolskih sob in tretja učna soba se še po ukazu vis. c. kr. deželnega šolskega sveta sedaj pripravlja in ureduje, ker je število učne mladeži toliko naraslo, da se je radi pomanjkanja prostora moral poludnevni poduk pričeti. Od strani kraj. šol. sveta, storilo se je torej, kar je bilo mogoče storiti, da bi se že letos ob veliki noči odprl tretji razred. Pa glejte si čudo! Našli so se ljudje, kateri so na vse kriplje delali, bodi si zavratno, bodi očitno, ter vporabljivali vsake še tako ostudne laži in sredstva proti kraj. šol. svetu in njega prvosedniku, da bi dosegli svoj namen. Čudno, da ljudje, katerim je le šola bila na korist, da so prišli do mastnejših služb in boljšega kruha, so pri nas njeni največji nasprotniki. Pač znajo dobro naši renegati, da ako bode kmet prebujen, njim več ne bo hotel po njih muziki plesati ter se ga pri svojih političnih dostikrat umazanih agitacijah ne bodo mogli posluževati. Vendar kljubu vsem opoviram in prečkam, katere so nam ti orijaši stavili, dognana je reč vendar tako, da se gotovo v jeseni odpre tretji razred, ker učiteljsko mesto je uže razpisano in drugo vse potrebno oskrbljeno. Naši nasprotniki so pa prišli tako že vendar do spoznanja, da Malonedelčani nismo najzadnji na klinu lestve človeškega razuma, ter so si stekli veliko in tolsto blamažo, katero jim privoščimo iz srca!

„Junior.“

Iz Hajdinja pri Ptuju. (Pogreb.) Dne 28. maja t. l. spremljali smo truplo tukajšnjega še komaj 23 let starega provizoričnega podučitelja g. Leopolda Feliciana k zadnjemu počitku. Ranjki je bil rojen na Kranjskem, služboval je eno leto pri sv. Tomažu blizo Velike nedelje kot suplent in od 15. julija l. l. tukaj kot začasni podučitelj. Bolezen, s katero že je na Hajdinj prišel in še se mu je o lanskih počitnicah o njegovem potovanju shujšala, ga je ob novem letu položila v posteljo, s katere ga je ločila previdena s sv. zakramenti za umirajoče grenka smrt. K zadnjemu počitku so ga spremljali trije čast. duhovni gospodje, obilo šolske mladine in okoli 30 učiteljev iz Ptujkega okraja, kateri so mu po dokončanih molitvah zapeli nagrobnico „Blagor mu“. Krsto je krasilo šestero krasnih vencev. Bodi mu zemljica lahka!

...k...

Iz Šent-Roperta v slov. goricah. (Požar.) Binkoštni ponedeljek popoldne okoli 1/5. ure je tresčilo pri posestniku Andreju Kitlu v

spodnji Voličini (v rojstno hišo preč. g. Završkega dekana). Da so ogenj zagledali tudi pri sv. Lenartu, spričuje to, ker se je k ognju zvonilo. Kakor smo zanesljivo zvedeli, bila je sicer sklicana tudi tamošnja požarna straža, naj bi ponesrečenemu v pomoč hitela, toda čujte, kaj jo je doma zadržalo. Ponesrečeni seveda bil je primoran še rešiti v naglici, kar je bilo mogoče ne pa dirjati s konji od gorečega doma v Šent-Lenart po požarno stražo, in to je terjala požarna bramba v Št. Lenartu. In ker ni bilo nikogar po njo, se ji nesrečni posestnik ni usmilil, ter je ostala doma. Glejte, koliko ljubezen do bližnjega imajo ti požarni brambovci! Bolj srčni seveda so pa „korajžni“ možiceljni pri „faseljnu“ piva, kadar napadajo vrle narodnjake, kakor tudi druge poštenjake ter sklepajo zoper nje skrivne zarote. Tako in enako ravnanje in postopanje te „usmiljene“ zadruge si bomo dobro zapomnili in porabili v pravem času. K sreči bil je zadeti zavarovan.

Iz Slovenskih gor. (Pol. društvo.)

Čakal sem dolgo, pa nisem dočakal, da bi prinesel „Slov. Gospodar“ poročilo, kako je zborovalo slov. gospodarsko politično društvo na binkoštni ponedeljek pri sv. Lovrenci v slov. gor. Dovolite, da Vam, gospod urednik, podam danes kratko poročilo! Zborovanje vršilo se je po večernici v hramu gospoda Koserja. Točno ob treh otvoril je predsednik, posestnik Petek zborovanje, ker so bili prostori polni poslušalcev in politični komisar iz Ptuja tudi že pričujoč. Ker je bilo na dnevnem redu edino le poročilo deželnega poslanca dra. Franca Jurtele, pozdravil je predsednik došle poslušalce in gospoda komisarja, potem pa je dobil besedo gospod poslanec. Ta je v svojem govoru, ki je trajal dobro pol drugo uro, najpred omenil povoda, zakaj smo morali leta 1886 voliti spet deželnega in državnega poslanca, povdarjal je zasluge pokojnih naših poslancev Bož. Raiča in Miha Hermana, spominjaje navzoče, da zaslug blagih pokojnikov, ki sta stala ves čas, odkar se Slovenci tudi brigamo za javno življenje in smo se predramili iz dolgega spanja, v prvi vrsti kot vrla, neustrašljiva delavca, za Slovence sploh, naj nikdar ne pozabijo. Ker se je poslancu leta 1886 od neke strani očitalo, da se je vsilil za poslanca, da se je potegoval za poslanstvo iz častilakomnosti, ovrgel je to govorico kot lažljivo, kazaje na zborovanje pol. društva „Pozor“ v Ptujki leta 1886 pred volitvo, kjer je bil kandidatom proglašen, da se je branil zaradi pomanjkanja skušnje, časa in z ozirom na mladost, prevzeti kandidature in poslanstvo, naglašajoč, da izprazni rad prostor vsaki čas, ako se naslednik Slovenec oglasi, ali vsaj naznani voljo, prevzeti poslanstvo. Potem je prešel govornik na sestavo deželnega zbora štajarskega, njega delokrog. razložil je

način, kako opravlja svoj posel. Zvedeli smo, da med dvanajsterimi poslanci velikega posestva, ki so sami Nemci, ne najdeš ne enega, kateri bi bil Slovencem prijazen in pravičen, da to velja tudi o petindvajsetih poslancih, kateri zastopajo v dež. zboru mesta, trge, trgovinske in obrtniške zbornice, da so štirje kmečki poslanci z Zgornje Stajarske nam Slovencem tako hudi in zagrizeni nasprotniki, kakor najliberalnejši poslanci nemških mest.

(Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Predsednik avstrijske delegacije, dr. Smolka, je v ponedeljek, dne 18. junija, izrekel sočutje delegacije o smrti nemškega cesarja, Friderika III., ter je predložil, naj z ozirom na to ne zboruje ta dan delegacija. Na to se je delegacija tiho razšla. — V proračunskem odseku avstrijske delegacije je minister za zunanje zadeve, grof Kalnoky, odgovoril na razna vprašanja, da ni bilo od zadnje jeseni gledé naših razmer do zunanjih držav nobene znamenite spremembe. To je tudi verjetno in delegacije izreče brž ko ne ministru popolno zaupanje. — Kakor druga mesta, tudi Graško mesto ne shaja z dohodki, letos ima 2.044.587 gld. stroškov, dohodkov pa se nadeja 1.996.500 gold, primanjkuje mu 48.087 gold. — Nemški konservativci se ne morejo pritoževati, da njih poslanci ne skrbijo za svoje volilce, kajti bili so v dež. in drž. zboru prav možatih besed in tudi sedaj jim poročajo radi o svojem delovanju v teh zborih. — Veselo je, da se slov. Korošci zanimajo sedaj že prav po gostem za družbo sv. Cirila in Metoda. Sedaj že imajo več podružnic te potrebne družbe in kar je posebno lepo, vpisuje se vanje vselej lepo število udov. — V sredo, dne 20. junija, prišli so kranjski dež. poslanci v kratko zborovanje, da se vzprejme predlog dež. odbora gledé poravnovanja dolga, ki ga ima dežela vsled zemljiške odveze. — V Ljubljani prikazuje se nova egiptaska bolezen na očeh, ter preiskujejo sedaj zdravniki vso šolsko mladino, da se bolezen še ne zatrese kje med njo. — V Kviškem, na Goriskem, bodo v nedeljo, 24. junija, velika svečanost v proslavljenje 40letnice vladanja Njih veličanstva. Vsa društva, kar jih šteje oni okraj, sežejo si pri tem v roko, da bode svečanost vredna tacega praznika. — V Gorici se podpisuje prošnja, naj mestno starašinstvo odpravi sedanjege tajnika K. Favettija. Mož je napet Lah in mogoče, da mu sedaj odklenkne. — Mesto Gorica dobi državno policijo, mestna se ni obnesla, prav tako je bilo do nekaj let v našem Gradcu. — Trst ima sedaj vinsko razstavo in dohaja na njo vsak den obilo ljudi, tudi tujcev je več v mestu, kakor sicer v tem

času. — Hrvaški sabor, dež. sbor, vzprejema načrte novih postav, kar jih mu predlaga vlada, ne da jih v čem izpremeni. No le-ti načrti so torej gotovo najboljši ali pa je sabor preveč ponižni sluga vlade. — Popotovanje cesarjeviča Rudolfa in njegove prevzv. soproge, nadvojvodinje Štefanije, po Bosni in Hercegovini budi veliko navdušenje po tej „Novi Avstriji“. Najlepši vzprejem pa je bil, kakor se kaže, v Serajevu. Od ondod se je cesaričinja vrnila skozi Tuzlo domov, cesarjevič pa se je odpeljal naprej v Travnik. — Ogerski minister Tisza je izrekel nemškemu poslaniku na Dunaji, princu Reussu sočutje ogerskih dežel, a ta mu je na to odgovoril, toda v tem je postavil besede „zavezna ogerska vlada“. Na Dunaji je ta beseda vzbudila nevoljo, kajti Ogerska pač menda ni zavezna vlada, ampak to je le avstrijsko-ogerska država.

Vnanje države. Največje zanimanje je sedaj za novega cesarja Nemčije, Viljema II. K temu, kar smo rekli na drugem mestu, pristavimo še tukaj, da se je novi cesar že tudi do ljudstva obrnil in se mu je v lepih, krščanskih besedah naznanil za cesarja. Le-te besede delajo cesarju vso čast, vendar pa ni v njih ničesar, da nam razkaže, kaj misli novi cesar gledé zunanjih držav. — Ruski minister zunanjih zadev, grof Giers, biva sedaj že v Petrogradu, nekaj, kar še doslej ni bilo. No sedaj pa tudi res ni za take može časa, da počivajo po letovišjih. Rusiji je treba biti previdni, če noče, da se zaplete v vojsko, čije konec se ne da izračunati. — Bolgarija ima kneza, ki ga ni še nobena država priznala. To je za njo, a še bolj za kneza velika nevolja, sedaj pa je še razpor med ministri. Pravi se, da jemljejo vsi slovo, toda knez še ne zna, kake može naj pokliče v novo ministerstvo. Dobro, da ima knez vsaj eno osebo pri sebi, na katero se lahko zanaša — svojo mater, princesinjo Klementino. Z njo pojde sedaj v vzhodno Rumelijo. — Srbi niso zadovoljni z ministerstvom, na čegar čelu stoji Kristić in zatrjuje se, da že tudi kralj misli na Garašanina, toda do tega moža nima ljudstvo nič kaj ljubezni. — V Carjem gradu je bila rabuka med dvema vojaškima polkoma, albanskim in arabskim. Streljala sta drug na drugega in je bilo na konci 5 vojakov mrtvih in 16 ranjenih. Mir je nastal še le, ko so albanskim vojakom vzeli orožje. To so čudne prikazni. — Italija poslej ne pozna več kazni na smrt, najnevarniši hudodelniki pošljejo pa se ali v vedno ječo ali Bog zna, v kake tuje kraje, v kazenske naselbine, če jih kedaj država napravi. — V Španiji se je prenovilo ministerstvo Sagasta, toda nove so le nekatere osebe, vse drugo pa ostane pri starem. — Naravno je, da gledajo Francozje z necim nemirom, če ne s strahom na Nemčijo. Da-si še ne poznamo novega